FITXA IDENTIFICATIVA

Dades de l'Assignatura	
Codi	33421
Nom	Ideació i producció radiofònica
Cicle	Grau
Crèdits ECTS	6.0
Curs acadèmic	2017 - 2018

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
1301 - Grau Comunicació Audiovisual	Facultat de Filologia, Traducció i Comunicació	2	Segon quadrimestre

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
1301 - Grau Comunicació Audiovisual	12 - Processos de creació, producció i realització audiovisual	Obligatòria

Coordinació

Nom	Departament
PERIS BLANES, ALVAR	340 - Teoria dels Llenguatges i Ciències de la Comunicació

RESUM

Aquest mòdul tracta de situar l'estudiant dins del sistema radiofònic al nostre país, tant des d'un punt de vista teòric com pràctic. Aquest objectiu s'aconseguirà mitjançant la realització d'un projecte complet de programa o emissora de ràdio, del qual els estudiants podran realitzar una part en forma de programa pilot. D'aquesta manera l'estudiant participa directament de tot el procés d'elaboració d'un programa o contingut radiofònic, des de la idea inicial fins al pla d'explotació i ubicació en un sistema radiofònic tant públic com privat.

Es tracta del primer i únic mòdul pràctic de caràcter obligatori sobre el mitjà ràdio que els estudiants podran cursar en el grau de Comunicació Audiovisual, ja que la resta d'assignatures sobre ràdio de caràcter obligatori estan més centrades en l'apartat històric, estètic i teòric del mitjà. D'altra banda, l'altre mòdul pràctic de ràdio és de caràcter optatiu.

Per eixe motiu, aquest mòdul ha de servir perquè els estudiants adquirisquen un coneixement panoràmic de com es fa ràdio a nivell professional en l'actualitat, on siguen capaços d'identificar i elaborar els elements que els faran falta per dur endavant qualsevol tipus de projecte de ràdio, amb especial insistència en Internet i les noves tecnologies, el que per suposat serà de molta utilitat a l'hora d'incorporar-se al món professional una vegada acaben els seus estudis universitari.

CONEIXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

Convé haver estudiat història i teoria de la ràdio. És també molt recomanable escoltar ràdio durant el temps de realització de l'assignatura.

COMPETÈNCIES

1301 - Grau Comunicació Audiovisual

- Coneixement i aplicació de les tècniques i dels processos de producció i difusió audiovisuals en les diverses fases, des de la concepció d'un projecte fins a la comercialització. Aquest coneixement donarà lloc al desenvolupament de la capacitat i l'habilitat per planificar i gestionar els recursos humans, pressupostaris i mitjans tècnics, incloent-hi tots els processos interessats en la direcció i la gestió d'empreses audiovisuals en els seus diferents àmbits: a) producció cinematogràfica i videogràfica; b)produccions monocàmera i multicàmera per a TV; c)producció radiofònica, discogràfica i d'altres productes sonors;d)producció fotogràfica; així com altres processos de creació en el camp de la imatge fixa en general, posant una atenció especial en el seu desenvolupament en entorns digitals;e)producc ...
- Coneixement i aplicació dels diferents mecanismes i elements de la construcció del guió, atenent diversos formats, tecnologies i suports de producció. També s'hi inclou el coneixement teòric i pràctic de l'anàlisi, la sistematització i la codificació de continguts icònics i la informació audiovisuals en diferents suports i tecnologies. Capacitat per escriure amb fluïdesa, textos, escaletes o guions en els camps de la ficció cinematogràfica, televisiva, videogràfica, radiofònica o multimèdia.
- Coneixement i capacitat per aplicar recursos, elements, mètodes i procediments dels processos de construcció i anàlisi dels relats audiovisuals tant lineals com no lineals, incloent-hi el disseny, l'establiment i el desenvolupament d'estratègies, així com les aplicacions de les polítiques de comunicació persuasiva en els mercats audiovisuals.
- Capacitat per realitzar l'ordenació tècnica dels materials sonors i visuals d'acord amb una idea utilitzant les tècniques narratives i les tecnologies necessàries per a l'elaboració, la composició, l'acabat i la masterització de diferents productes audiovisuals i multimèdia i per dissenyar i concebre la presentació estètica i tècnica de la posada en escena a través de les fonts lluminoses i acústiques naturals o artificials, atenent les característiques creatives i expressives que proposa el director del projecte audiovisual.

- Capacitat per aplicar tècniques i processos de creació i recursos tècnics o humans necessaris per al disseny de producció integral d'un treball audiovisual, des dels elements escenogràfics i la imatge de marca fins al projecte gràfic de comercialització.

RESULTATS DE L'APRENENTATGE

- Anàlisi del sistema radiofònic en el entorn de cada estudiant, fonamentalment l'espanyol. Programacions, audiències i tendències.

- Creativitat per a idear i pensar un format de programa de ràdio o emissora radiofònica atenent a la situació de la indústria radiofònica actual.

- Elaboració d'estudis de mercat i justificació del projecte en base a criteris socials o econòmics.

- Elaboració d'un programa pilot: elaboració d'escaletes genèriques i aplicades a un programa pilot, redacció de guions radiofònics, elaboració d'una graella de programació (segons el projecte dissenyat), etc.

- Elaboració d'una part (30 m.) del programa pilot utilitzant els instruments de què disposa l'aula, com el locutori i el programari d'edició dàudio. Els estudiants posaran en pràctica la seua capacitat per locutar el text que ells mateixa han redactat.

- Disseny d'una estratègia de finançament del projecte, amb els seus ingressos i les seues despeses, tractant sempre que el projecte siga viable i que poguem treballar duent-lo a terme de manera professional. Aprendran estratègies de comunicació a l'hora d'explicar i vendre el projecte a una audiència interessada.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. Primeres preguntes. La idea

Tractarem de començar el projecte fent-nos una sèrie de preguntes que anirem resolent al llarg del curs. També serem capaços d'elaborar una primera pàgina del projecte que es concentra en la Idea, unes quantes línies que han d'aconseguir mantindre l'atenció del lector en el nostre projecte, per això hem de conéixer estratègies retòriques per presentar un text atractiu. Els estudiants escriuran la idea del seu propi projecte.

2. L'audiència. Públic potencial.

En aquesta unitat abordarem com s'enfronta la ràdio a la seua audiència. Estudiarem els conceptes d'audiència real i audiència potencial i coneixerem els mètodes que hi ha per mesurar l'audiència i que són tan valorats per les centrals radiofòniques, ja que amb ells poden justificar les seues programacions. Vorem les diferències entre els mètodes quantitatius de mesura i els qualitatius i oferirem una proposta per a corregir algunes disfuncions del mètode actual. Intentarem aplicar aquests coneixements al nostre projecte tenint com a premisa que qualsevol projecte de ràdio ha de tindre una audiència, poca o molta, però ha de dirigir-se a algú.

3. Tipus d'emissores. Difusió i titularitat.

Les emissores radiofòniques es poden dividir atenent a la seua difusió, que al seu temps depén de la cobertura i la tecnologia de què disposem (AM o FM, analògica o digital), i a la titularitat dels seus propietaris: pública, privada o de finançament mixte. Els estudiants hauran de decidir per quin tipus d'emissora aposten per al seu projecte.

4. La programació radiofònica. Generalista o especialitzada.

Explicarem els diferents tipus de programacions radiofòniques que podem trobar i que es poden dividir fonamentalment en dos: generalistes i especialitzades. Les generalistes són aquelles que s'adrecen a un nombre elevat d'oients i, per tant, la seua oferta ha de ser diversa. Les especialitzades busquen audiències més fragmentades i els seus continguts també són més específics. Aplicarem aquests coneixements al projecte.

5. La ràdio digital. Noves programacions, nous programes, noves audiències.

Abordarem com afecta la ràdio digital, terrestre i per Internet, a les programacions radiofòniques, als continguts i a la manera en què la incorporació de la tecnologia digital està transformant la manera en que es consumeix la ràdio. Els projectes elaborats pels estudiants no podran defugir la importància de la tecnologia digital.

6. El guió. L'escaleta.

Qualsevol programa de ràdio necessita un guió o, com a mínim, una escaleta, per a poder-se realitzar. Evitarem al màxim la ràdio d'improvisació, tot i que també farem algun exercici en eixe sentit. Elaborarem un guió del nostre programa pilot i una escaleta genèrica que aplicaríem a tota la temporada. Explicarem el concepte d'escaleta i la seua utilitat. En el cas dels grups que aposten per una emissora hauran de realitzar la graella de programació setmanal.

7. Ritme i estil.

Qualsevol programa o emissora té un ritme i un estil determinats. Res és casual i sol estar determinat prèviament. Els grups hauran de dissenyar un ritme per al seu programa o la seua emissora i un estil, que pot variar depenent del tipus de programa o lemissora en què ens trobem. En el cas demissore de ràdio també hauran de treballar la imatge corporativa, sobretot si estem parnat duna ràdio per Internet.

8. El pressupost: ingressos i despesses.

Tractarem de fer un llistat dels elements que conformen el finançament del nostre projecte, depenent si es tracta duna iniciativa pública, privada i quin tipus de projecte és, si es tracta dun programa immers en una emissora en funcionament o una ràdio en Internet, que ens obligarà a constituir-nos com a empresa o cooperativa i demanar les ajudes pertinents. Després haurem dabordar les despeses, centrant-nos en tots els elements tècnics i recursos humans necessitaris per dur endavant el nostre projecte.

9. El mercat, la venda, el pitching.

En aquesta unitat tractarem daprofundir en els elements per a saber promocionar un projecte radiofònic i com presentar-lo a futurs directors demissores o anunciants.

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Pràctiques en aula informàtica	45,00	100
Classes de teoria	15,00	100
Elaboració de treballs en grup	20,00	0
Estudi i treball autònom	50,00	0
Lectures de material complementari	20,00	0
TOTAL	**150,00**	

METODOLOGIA DOCENT

La dinàmica de les classes serà eminentment pràctica. Hi haurà unes explicacions teòriques de cada unitat temàtica i després els estudiants es dividiran en grups i començaran a abordar l'elaboració del projecte. Durant aquestes sessions, el professor actuarà com una espècie de tutor, que anirà plantejant problemes i ressolent dubtes als estudiants. El professor dedicarà a cada grup el temps suficient per a plantejar preguntes i dubtes sobre la realització del projecte.

Les classes teòriques del començament s'acompanyaran amb una presentació en power point i es passaran distints materials, tant a reprografia com a l'Aula Virtual, que els estudiants hauran de llegir i conéixer i que els ajudaran a elaborar el projecte.

A mesura que els grups vagen elaborant el guió del seu programa pilot, hauran de pujar a locutar, sempre acompanyats pel professor, que no haurà de descuidar els estudiants que estaran ultimant les parts del projecte.

En última instància, els grups hauran de defensar el seu projecte davant de tota la classe amb una presentació de 10 minuts, on s'admetran preguntes o dubtes per part dels assistents, que hauran de resoldre.

AVALUACIÓ

La nota principal del mòdul s'obtindrà gràcies al projecte de programa o emissora de ràdio, que valdrà 8 punts sobre 10. Eixa nota serà la mitjana de cinc apartats: solidesa (continguts i justificació del projecte); viabilitat (estudi de mercat i pressupost); interés /actitud (implicació dels estudiants en el projecte); presentació (defensa pública del projecte i entrega en paper al professor); i clip (elaboració de 30 minuts del programa pilot).

Després hauran de fer un examen sobre els continguts teòrics desenvolupats en el mòdul que valdrà 2 punts sobre 10. Hauran d'aprovar les dues parts per a aprovar el mòdul.

REFERÈNCIES

Bàsiques

- MARTÍNEZ-COSTA, M. P. i MORENO, E. -coord.- (2004): Programación radiofónica. Arte y técnica del diálogo entre la radio y su audiencia. Ariel: Barcelona.
- RODERO ANTÓN, E. (2005): Producción radiofónica. Càtedra: Madrid.
- MARTÍ, J. M. (2000): De la idea a lantena. Pòrtic: Barcelona.

Complementàries

- CEBRIÁN HERREROS, M. (2007): Modelos de radio: desarrollo e innovaciones. Fragua: Salamanca.
- FRANQUET, R. (2008): La radio digital en España: incertidumbres tecnológicas y amenazas al pluralismo en BUSTAMANTE, E. et al. Alternativas en los medios de comunicación digitales. Gedisa: Barcelona / Fundación Alternativas: Madrid.
- MERAYO, A. (2003): Para entender la radio. Universidad Pontificia de Salamanca: Salamanca.